

МАРУФ ОБУЩАРЯТ

Превод от арабски: Светослав Минков, —

chitanka.info

Живял някога в Кайро беден обуцар на име Маруф. Той имал жена, която хората наричали Фатима Вещицата, защото била много зла и свадлива.

Всеки ден Фатима нахоквала и проклинала мъжа си, а понякога го и биела, ако ѝ донесял малко пари. Веднъж тя му казала:

— Довечера искам да ми донесеш банички с пчелен мед. Ако се върнеш с празни ръце, да му мислиш!

— Аллах е всеблаг и милостив — рекъл Маруф и отишъл на работа.

До пладне никой не влязъл в обуцарницата на Маруф и той поседял-поседял, па затворил дюкяна си и тръгнал отчаян из града.

Вървял обуцарят по улиците и по едно време стигнал до една баничарница. Спрял се пред вратата и очите му се просълзили от мъка, че няма пари да купи не само банички, но и хляб.

Баничарят го съгледал и запитал:

— Защо плачеш, майстор Маруф? Какво зло те е сполетяло?

— Ох! — въздъхнал Маруф. — Моята зла жена иска да ѝ занеса банички с пчелен мед, а до пладне не можах да изкарам дори пари за хляб.

— Не е голяма беда — засмял се баничарят. — Колко банички искаш?

— Пет — казал Маруф.

— Ще ги имаш — рекъл търговецът. — Само че те са подсладени с тръстиков мед, а не с пчелен. Но и тръстиковият мед не е лош. Ами не ти ли трябва хляб и сирене?

— Да — казал обуцарят.

И добрият баничар му дал пет банички за десет петачета, хляб за четири петачета и сирене за едно петаче.

— Върви и зарадвай жена си — рекъл той. — Дължиш ми всичко петнадесет петачета. Ще ми ги върнеш, когато имаш повече пари.

Маруф благодарил и си отишъл зарадван в къщи.

— Донесе ли ми банички? — попитала го жена му. Маруф ѝ подал пакета.

Като видяла, че баничките са напоени с тръстиков мед, Фатима извикала:

— Нали ти казах, че искам банички с пчелен мед? Защо не изпълни желанието ми?

И тя се разгневила и започнала да бие мъжа си с юмруци, изкъртила му един зъб и кръв потекла по гърдите на нещастника.

Не можал да изтърпи клетият обуцар тая обида и както се отбранявал, ударил леко по главата злата жена.

Тогавя Фатима го хванала за брадата и закрепяла с всичка сила:

— Помощ! Помощ!

Насъбрали се съседите, отървали Маруф от жена му и започнали да я упрекуват за нейната жестокост.

Най-сетне те помирили двамата съпрузи, но като си отишли, Фатима се заклела да не хапне нито едно млинче.

А Маруф умирал от глад и се нахвърлил върху баничките.

— Дано ти преседнат на гърлото! Дано пукнеш, проклетнико! — извикала Фатима.

— Ами ако пукна, кой ще ти донесе утре банички с пчелен мед? — засмял се обуцарят и продължавал да яде все тъй лакомо.

На сутринта Маруф отишъл в дюкяна си и още незапочнал работа, при него влезли двама съдийски пратеници.

— Съдията те вика — рекли те. — Твоята жена е подала жалба против тебе.

Нямало що, явил се обуцарят при съдията и гледа — жена му стои там с превързана ръка, плаче и си трие сълзите.

— Защо си бил тая нещастна жена? — запитал пазителят на закона. — Счупил си й ръката, изкъртил си й един зъб!

— Не аз, а тя ми изкърти един зъб! — извикал Маруф и разказал от край до край какво се е случило.

Съдията бил добър човек, извадил десетина петачета и казал на Маруф:

— Вземи тия пари и купи на жена си банички с пчелен мед!

— Дай парите на нея — рекъл обуцарят.[173]

И съдията дал парите на Фатима, помирил я с мъжа й и изпратил двамата да си вървят, като им пожелал да живеят в мир и съгласие.

Фатима се запътила към къщи, а Маруф отишъл в обуцарницата и се заловил за работа.

Но ето че съдийските пратеници се явили пак и поискали от Маруф да им плати за туй, че са го викали при съдията.

Опитал се бедният обуцар да им обясни, че няма пари, но пратениците не искали да го слушат и дори му се закарвали, че ще го

хвърлят в затвора. Тогава Маруф продал инструментите си, дал им един сребърник и те го оставили на мира, а той навел натъжено глава, защото нямал вече и инструменти за работа.

И както седял така умислен, неочаквано в общарницата влезли други двама пратеници и рекли:

— Ставай, човече, и върви при съдията, че жена ти се оплаква от тебе!

— Та нали съдията ме помири с нея? — извикал учудено Маруф.

— Ние идем от друг съдия — казали пратениците.

Дигнал се Маруф и отишъл при другия съдия, дето била и Фатима.

— Защо си дошла тук? Нали ние се помирихме? — обърнал се общарят към жена си.

— Не може да има мир между нас! — казала тя. Тогава Маруф пристъпил напред и разправил на съдията всичките си патила.

И съдията извикал:

— О, неблагодарнице, щом веднъж сте се помирили, защо си дошла да се оплакваш?

— Той пак ме би — излъгала Фатима.

— Я да си вървите и да не се мяркате повече пред очите ми! — рекъл съдията. И като се обърнал към Маруф, добавил: — А ти ще платиш на хората, които изпратих да те повикат.

И Маруф дал на пратениците един сребърник и си тръгнал, огорчен от неправдата.

Но тъкмо прекрачил прага на общарницата, при него се явил един непознат човек.

— Маруф, бягай по-скоро! — извикал непознатият, — Жена ти се е оплакала от тебе на началника на тъмницата и той иде сега да те затвори!

Скочил Маруф и побягнал към покрайнините на града. С последните пари, които му останали от продажбата на инструментите, той си купил хляб и сирене и решил да не се връща вече при Фатима.

Било привечер посред зима. Валял проливен дъжд. Измокрен до кости, Маруф влязъл да се подслони в една разрушена джамия.

Седнал нещастният общар на един камък и заплакал от мъка.

— Къде да избягам от тая зла жена? — вайкал се той. — О, всемогъщи аллах, помогни ми да отида в някоя далечна страна, дето

никой не ще ме намери!

И както седял и плачел, отсрещната стена се разтворила и пред него застанал един дух-великан.

— Защо ме тревожиш, клетнико? — рекъл духът. — Аз живея тук от двеста години и досега никой не се е явявал да смущава моя покой. Кажи ми какво те измъчва и аз ще се опитам да ти помогна.

— Кой си ти? — попитал Маруф. И духът отвърнал:

— Аз съм стопанинът на тая порутена обител. Тогава Маруф му разправил цялата си история и великанът казал:

— Искаш ли да те заведе в една страна, дето жена ти няма да те намери?

— Искам — съгласил се обушарят.

И духът качил Маруф на гърба си и полетял с него над поля и гори. На разсъмване стигнали до върха на висока планина.

— Слез от тая планина и ще се намериш в околността на един град. Върви там и бъди щастлив.

И като казал това, духът изчезнал.

Маруф почакал до изгрев слънце, после се спуснал в полите на планината и съгледал пред себе си голям град с високи стени и красиви палати.

Обушарят минал през градските врати и излязъл на просторен площад-пазарище. Около него веднага се насъбрали[175] хора и започнали да го разглеждат учудено, защото дрехите му не приличали на техните.

— Ти, пътнице, чужденец ли си? — попитал го един човек.

— Да — отвърнал Маруф.

— Откъде идеш?

— От Кайро.

— А кога си излязъл оттам?

— Вчера вечерта.

Човекът се засмял и извикал:

— Хора, чуйте го какво приказва!

— Какво? — попитали хората.

— Той казва, че иде от Кайро и че е тръгнал оттам вчера вечерта.

Всички започнали да се смеят и някой подхвърлил:

— Ти си луд, щом говориш така. Как може да си тръгнал от Кайро вчера вечерта, а тая сутрин да бъдеш тук? Та между нашия град

и Кайро има цяла година път!

— Вие сте луди, а не аз! — отвърнал обиден Маруф. — Това, което ви казвам, е самата истина. Ако не вярвате, ето ви хляб от Кайро, още съвсем пресен

И той показал хляба си и хората заклатили учудено глави, защото тоя хляб не бил като техния.

— Гледайте хляб от Кайро! — чули се гласове наоколо. В това време минал на магаре един търговец, придружен от двама роби. Той си пробил път и смърал любопитните:

— Не ви ли е срам да се трупате около тоя чужденец и да му се присмивате?

И търговецът разгонил насъбраната тълпа и рекъл на Маруф:

— Ела с мен, брате мой! Тия хора нямат срам!

И той завел Маруф в една красива къща, поканил го да седне и заповядал на слугите си да донесат най-скъпото облекло. Пременил се Маруф в нови дрехи и сам заприличал на богат търговец.

След това домакинът поръчал да сложат трапеза с вкусни ястия и напитки и като хапнали и пийнали, попитал:

— Как се казваш, брате мой?[176]

— Името ми е Маруф — отвърнал гостът. — По занаят съм обущар и кърпя стари обувки.

— Откъде си?

— От Кайро.

— От кой квартал?

— От Червената улица.

— Кого познаваш на Червената улица?

Маруф назовал имената на мнозина познати.

— А познаваш ли Ахмед аптекаря? — попитал търговецът.

— Той е мой съсед — рекъл Маруф. — Къщите ни са една до друга.

— Как е той със здравето?

— Добре е.

— Колко деца има?

— Три: Мустафа, Мохамед и Али.

— А те какво правят?

— Мустафа е учител, а Мохамед е аптекар като баща си и има аптека редом с бащината. Той се ожени и жена му роди момче, което

кръстиха Хасан.

— Да те благослови аллах за добрата новина! — рекъл търговецът.

А Маруф продължил:

Третият син Али беше мой другар. Когато бяхме малки, все заедно играехме и лудувахме. Обличахме се като християнски деца, ходехме по църквите и крадахме християнски книги, които продавахме, и с получените пари си купувахме сладкиши. Веднъж християните ни видяха и се оплакаха на бащата на Али. Стариият Ахмед тегли хубав бой на сина си, но след тая случка Али забягна нанякъде и оттогава никой не го е виждал. Това се случи преди дванадесет години.

— Аз съм Али, синът на Ахмед аптекаря, а ти си моят другар Маруф! — извикал търговецът и радостно прегърнал скъпия си гост.

От дума на дума обущарят разказал необикновените си преживелици: как го измъчвала жена му Фатима Вещицата, как той избягал от нея в джамията, как духът-великан му помогнал да стигне дотук и как хората не му повярвали, че е дошъл от Кайро.[177]

Търговецът също разправил своята история:

— Аз избягах от бащината къща на седемгодишна възраст и след като скитах из разни страни, дойдох в тоя град, който се казва Ихтиянал-Хатан. Още на другия ден след пристигането ми разбрах, че тукашните жители са добри и състрадателни хора, че те се отнасят с доверие към бедняка и вярват всичко, каквото той им каже. Тогава се окуражих и рекох: „Аз съм търговец. Дошъл съм да подиря място за стоката си, която иде след мене.“ И хората ми повярваха и ми освободиха място, а аз им казах: „Ще може ли някой от вас да ми заеме хиляда жълтици, докато пристигне моята стока?“ И те ми дадоха хиляда жълтици и с тия пари аз купих някои неща, които продадох на следния ден и спечелих петдесет жълтици. Така купувах и продавах и парите ми се умножаваха. Аз забогатях, върнах дълга си и сега съм щастлив човек. Има една пословица, брате мой, която гласи: „Целият земен живот е самохвалство и хитрост и там, дето никой не те познава, прави каквото искаш.“ Ако ти кажеш, че си беден обущар, че си избягал от жена си и че вчера си дошъл от Кайро, ще станеш за смях на хората. Ако ли пък кажеш, че те е пренесъл тук някакъв дух, пак не е

добре, защото всички ще се разбягат от страх да не им се случи някоя беда.

— Тогава какво да правя? — попитал Маруф. И търговецът рекъл:

— Утре ще ти дам хиляда жълтици, едно магаре, което ще яхнеш, и един роб, който ще върви пред тебе и ще те доведе на пазарището. Като дойдеш там, аз ще бъда между търговците, ще те поздравя, ще ти целуна ръка и ще почна да те възхвалявам. И всеки път, когато те попитам дали имаш еди-каква си тъкан, ти ще казваш: „Много.“ А когато другите търговци започнат да ме разпитват за теб, аз ще те представя за много богат и щедър човек и ще им кажа: „Наемете му дюкян и склад за стоката.“ Щом се приближи някой просяк, дай му повечко пари — тогава хората ще повярват, че ти наистина си богат и щедър, и ще те обикнат. После аз ще те поканя заедно с всички търговци у дома, за да се опознаете по-отблизо. Не ще мине много време, и ти ще натрупаш голямо богатство.

На следната сутрин Али облякъл Маруф в разкошни[178] дрехи, дал му хиляда жълтици, едно магаре и един роб и му казал, че ще го чака на пазара.

И Маруф яхнал магарето и робът тръгнал напред и го завел на пазарището. Търговците се били събрали вече и Али седял между тях.

Като видял Маруф, Али се спуснал насреща му, помогнал му да слезе от магарето и му целунал ръка, после започнал да шепне ту на тогова, ту на оногова:

— Няма по-богат от тоя човек, чиято щедрост не познава граници. Той иде от Кайро и има приятели в Индия, Синд и Йемен. Добре ще бъде и вие да се сприятелите с него и да му услужите, ако потрябва.

И Али превъзнасял Маруф дотогава, докато търговците сами започнали да възхваляват помежду си неговите добродетели. Всички наобиколили знатния чужденец и се надпреварвали да му предлагат закуски и напитки. Дори началникът на търговците дошъл при него и го поздравил.

Пристъпил Али към Маруф и му рекъл пред събраните търговци:
— Господарю, дали случайно нямаш такъв и такъв плат?

И Маруф отвърнал:

— Много.

Тогава се обадил и друг търговец:

— Господарю, имаш ли жълто сукно?

— Много — казал Маруф.

— Ами червено като кръв на газела?

— Много.

И всеки път, когато някой го питал за нещо, Маруф отговарял:

— Много.

По едно време се явил един просяк и започнал да събира милостиня. Някой му дал петаче, друг — сребърна пара, но повечето не му дали нищо. А Маруф загребал цяла шепа жълтици и ги изсипал в шапката на просяка.

Смаяли се търговците и си рекли:

— Това е царски подарък. Тоя човек наистина трябва да е много богат.

След малко към Маруф се приближила една бедна жена и той дал и на нея шепа жълтици. Жената го благословила и разказала за щедростта му на други бедняци, които[179] веднага наобиколили незнайния благодетел. Маруф не жалел парите и ги пръскал с шепи.

— Ако знаех, че в тоя град има толкова много просяци и бедняци, щях да напълня дисагите си с пари! — извикал той, когато не му останала нито една жълтица. — Ами ако дойде сега още някой сиромах човек, какво ще му кажа?

— Кажу ми, че аллах ще го възнагради — рекъл началникът на търговците.

— Нямам такъв навик отвърнал Маруф. — Ще трябва да заема от някого хиляда жълтици, докато ми пристигнат торбите със злато.

— Не се безпокой — успокоил го началникът на търговците. — Аз ще ти дам! — И той изпратил слугата си да му донесе хиляда жълтици.

Скоро слугата се върнал и донесъл жълтиците, които Маруф започнал да раздава пак тъй щедро.

Когато свършил и тия пари, той заел и от други търговци по хиляда жълтици, като казал:

— Ще ви ги върна, щом пристигнат торбите със злато. И търговците гледали как Маруф хвърля жълтиците над главите на събрания народ и се учудвали на щедростта му.

Вечерта Али поканил на угощение всички търговци и отредил на Маруф най-почетно място. Гостите пирували и се веселили, а Маруф им разправял само за тъкани и за скъпоценни камъни, като се представял за най-богатия човек на света.

На другия ден той отишъл на пазарището и отново почнал да заема пари и да ги раздава на бедните.

Тъй минали двадесет дни и Маруф успял да заеме от разни търговци шестдесет хиляди жълтици.

А търговците чакали да пристигнат торбите със злато, чакали и най-сетне загубили търпение. Отишли при Али и му казали:

— Няма ги торбите със злато на твоя приятел.

— Ще пристигнат — успокоил ги Али, После той прескочил до Маруф и му рекъл:

— Какво правиш, Маруф? Търговците се безпокоят за парите си. Ти си взел шестдесет хиляди жълтици. Как ще им ги върнеш, като нищо не купуваш и не продаваш?

— Та какво са шестдесет хиляди жълтици! — казал[180] Маруф. — Щом ми пристигнат торбите със злато, ще се разплатя.

— Как? — извикал Али. — Нима ти имаш торби със злато?

— Много — отвърнал Маруф.

— А, значи, ти се осмеляваш да се гавриш и с мен?

— Няма какво да приказваме повече! Като ми дойдат торбите със злато, всеки ще си получи своето!

Разсърдил се Али и възнегодувал:

— О, неблагодарнико, ти не заслужаваш никаква милост! Отговаряй сега сам за делата си и не очаквай вече никаква помощ от мен!

И като казал това, Али оставил приятеля си, дълбоко възмутен от неговата непризнателност.

А търговците се явили отново при Али и го запитали:

— Какво да правим?

— Оплачете се на султана! — посъветвал ги Али. И търговците отишли при падишаха и му разправили как Маруф ги измамил и им взел шестдесет хиляди жълтици, които раздал на бедните. Той обещал да им върне парите, когато получи торбите си със злато, но и до ден днешен нямало никакви торби със злато.

А султанът бил много алчен човек и като чул за щедростта на Маруф, рекъл си: „Ако тоя чужденец не е богат, той не би раздал толкова жълтици на бедните. Добре ще бъде да се сприятеля с него и да взема аз парите, които дължи на търговците. После ще го оженя за дъщеря си и ще притуря неговото богатство към моето.“

Но везирът разбрал какво е намислил султанът и го предупредил:

— Господарю, пази се от измамници!

— Ще го позная аз дали е измамник — казал султанът.

— А как ще го познаеш?

— Много лесно. Аз имам един скъпоценен камък. Ще му го покажа и ще го попитам какъв е тоя камък и колко струва. Ако той ми отговори правилно — значи, е богат човек, ако ли пък не може да отговори, тогава наистина е измамник и аз ще му отрежа главата.

И султанът повикал Маруф, поканил го да седне до него и го запитал:[181]

— Вярно ли е, че си взел от търговците шестдесет хиляди жълтици?

— Вярно е — рекъл Маруф.

— Кога ще им ги върнеш?

— Като ми пристигнат торбите със злато, ще се издължа на всички. На когото дължа хиляда, ще дам две хиляди — ако иска в злато, ако иска в сребро, ако иска в стока.

Султанът извадил един скъпоценен камък колкото лешник, подал го на Маруф и казал:

— Разгледай тоя камък и ми кажи какъв е и колко струва.

Маруф взел камъка, стиснал го с два пръста и го счупил.

— Какво направи? — изплашил се султанът.

— О, всемогъщи господарю, това не е скъпоценен камък, а парче стъкло, което не струва нищо. Какъв султан си ти, щом не можеш да различиш стъклото от скъпоценния камък? Но защо ли те питам: всички вие сте бедняци и нямате истински съкровища. Пък и да ти кажа право, аз се занимавам само със скъпоценни камъни, които не са по-малки от орех.

— А ти имаш ли такива скъпоценни камъни? — попитал падишахът.

— Много — рекъл Маруф.

Полакомил се султанът по невиджаните съкровища и казал:

— Ще ми дадеш ли от тия камъни?

— Като ми пристигне керванът, ще ти дам, колкото искаш.

Тогава повелителят на правоверните успокоил търговците и рекъл на везира:

— Поприказвай насаме с Маруф и му предложи да се ожени за дъщеря ми.

Везирът се опитал да вразуми господаря си и пак го посъветвал да не се доверява на непознатия чужденец, който, по всичко изглеждало, бил измамник.

— О, завистнико — кипнал султанът, — ти сам искаше да се ожениш за дъщеря ми и затова сега злословиш срещу търговеца Маруф! Как може той да бъде измамник, когато счупи с два пръста скъпоценния камък и го позна, че не струва нищо? Ти искаш да лишиш дъщеря ми и мене от неговите богатства![182]

Изплашен от гнева на султана, везирът се явил при Маруф и му рекъл:

— Моят господар те е харесал и желае да те ожени за дъщеря си, която е невиджана хубавица. Какво ще кажеш?

— Не е лошо да стана султански зет — отвърнал Маруф, — но засега това е невъзможно. Аз нямам пари, а за сватбата ще трябва да раздам на бедните пет хиляди торби жълтици, да даря невестата със сто скъпоценни камъка и още сто да отделя за нейните робини и евнуси. Нека султанът почака, докато ми пристигнат товарите със злато и с разни други съкровища.

И везирът отишъл при господаря си и му разправил какво му казал Маруф.

— Виждаш ли? — извикал падишахът. — А ти го клеветиш, че бил измамник! По-скоро върви и го доведи да поговоря аз с него!

Везирът довел Маруф и султанът му казал:

— Не се оправдавай, че нямаш пари. Моята съкровищница е пълна със злато и сребро. Ето ти ключовете от нея, вземи каквото ти трябва и го раздай на бедните. А като ти пристигне керванът, тогава ще ми се разплатиш и ще поднесеш дарове и на жена си.

След това султанът заповядал да украсят града за предстоящата сватба и да приготвят разкошна трапеза с всякакви ястия. Засвирили музики, забили барабани, събрали се фокусници, смешници и

танцовачки. Всички яли, пили и се веселили, а Маруф обикалял наоколо и хвърлял пълни шепи злато и сребро на бедните.

Сватбата продължила четиридесет дни. На четиридесет и първия ден било устроено шествие начело с невестата. Когато тя дошла, Маруф започнал да пръска щедро жълтици над главите на събраните гости. После той последвал невестата в брачната зала и седнал до нея на високия диван. Сватбарите се разотишли, слугите спуснали завесите и затворили вратите.

Тогава Маруф навел натъжено глава и въздъхнал.

— Защо си угрижен, господарю мой? попитала султанската дъщеря.

— Как да не съм угрижен, когато твоят баща ме накара да се оженя за теб, преди да са ми пристигнали[183] съкровищата — отвърнал Маруф. — Аз исках да ти подаря сто скъпоценни камъка и други сто да раздам на твоите робини и евнуси. А сега не мога да сторя това.

— Не се безпокой — утешила го невестата. — Като получиш товарите със съкровища, ще раздадеш дарове на всички.

Минало доста време, но очакваният керван със злато и скъпоценности все не пристигал. А Маруф продължавал да се разпорежда с чуждото богатство и да го пилее щедро на всички страни.

Един ден пазителят на султанската съкровищница се явил разтревожен при султана и казал:

— Повелителю на правоверните, в твоята съкровищница са останали само няколко жълтици! Скоро тя ще бъде съвсем празна!

Като чул това, везирът не се стърпял и извикал:

— Докога, господарю, ще закриляш тоя лъжец и измамник?

Замислил се старият падишах, почесал се по брадата и рекъл:

— Е, добре, какво да правим?

— Няма мъж, който да скрие някаква тайна от жена си — казал везирът. — Нека твоята дъщеря го разпита подробно и разбере каква е работата.

Султанът послушал везира и повикал дъщеря си.

— Какво искаш, татко? — запитала го тя.

— Поприказвай с везира — рекъл бащата.

И везирът ѝ разказал как Маруф пропилял всичкото богатство на султана, като го излъгал, че очаква товари със съкровища.

— Опитай се да узнаеш тая нощ от Маруф самата истина, като му обещаеш, че ще запазиш тайната и ще го спасиш от гнева на баща си — посъветвал я той.

— Бъдете спокойни — каза султанската дъщеря. — Аз зная как да го изпитам.

И вечерта, когато Маруф дошъл при нея, тя започнала да го уверява в своята голяма обич и го запитала:

— Защо си все замислен, господарю мой? Какво ти тежи на сърцето? Ти постоянно говориш, че си богат търговец и че очакваш товари със съкровища, а досега няма никакъв твой керван. Признай ми чистосърдечно и аз ще[184] се помъча да ти помогна и да те спася от гнева на баща ми, който те смята за измамник и лъжец!

Разчувствуван от думите на жена си, Маруф не можал да се прикрива повече и рекъл:

— Аз не съм търговец и нямам никакви съкровища. В моята родина бях беден обуцар и едва изкарвах прехраната си с тежък труд. — И Маруф разправил всичките си патила и теглила с Фатима Вещицата, която го принудила да забегне далеч от родината.

Султанската дъщеря го слушала съчувствено и когато той свършил, каза:

— Ти изигра баща ми със своето самохвалство и пропиля богатството му. Той и везирът ми заръчаха да узная истината за тебе. Ако аз разкажа на султана твоята история, той ще те погуби и сред хората ще се разнесе мълва, че съм се омъжила за измамник и лъжец. Но каквото и да си, аз те обичам, затова ще се опитам да те спася. Преоблечи се като роб и вземи петдесет хиляди от моите жълтици. Качи се на един кон и избягай в някоя далечна страна. Оттам ще ми проводиш тайно писмо, за да зная къде се намираш. Аз ще ти пиша и ще ти пращам пари. Когато баща ми умре, ще се съберем пак заедно и вече никой не ще ни раздели. А сега ставай и тръгвай веднага, докато още не се е съмнало.

Преоблякъл се Маруф като роб, яхнал най-буйния кон, сбогувал се със султанската дъщеря и скоро излязъл извън града.

На сутринта султанът и везирът повикали младата невеста и я попитали:

— Какво стана?

— Снощи — рекла дъщерята, — още преди да си дойде мъжът ми, при мен влезе Фарадж евнухът и ми събщи, че десет роби стоели пред вратите на палата. Те му дали това писмо и казали: „Предай го на търговеца Маруф. Ние сме от неговите роби, които придружават кервана със съкровищата. Научихме, че той се оженил за султанската дъщеря, и дойдохме да му разправим какво ни се случи из пътя.“ Аз взех писмото и ето какво прочетох: „Господарю Маруф, след като ти ни остави и замина, ние бяхме нападнати от разбойници, с които започнахме голям бой. Но те бяха две хиляди, а ние — петстотин. Цели тридесет дни се бихме с тях[185] и затова закъсняхме да пристигнем навреме. Разбойниците ни взеха двеста топа тъкани и убиха петдесет роби.“ Когато узна тая новина, Маруф извика: „Защо им е трябвало да се бият заради двеста топа тъкани, които няма да намалят моето богатство? По-добре да ги бяха подарили на разбойниците, но да стигнат навреме. Аз ще отида да видя какво става и сам ще докарам кервана.“ И като каза това, Маруф замина с робите, които му донесоха писмото.

После султанската дъщеря се обърнала към баща си и добавила:

— Ако бях послушала съвета на твоя везир да изпитам мъжа си, щях да се опозоря завинаги пред него и той щеше да ме намрази.

— О, дъще — рекъл бащата, — няма никакво съмнение, че Маруф е честен човек! Дано само той се върне по-скоро, за да напълни опразнената ни съкровищница със своите богатства!

И султанът започнал да успокоява дъщеря си и да хули везира.

А в това време Маруф пътувал през една безлюдна пустиня и не знаел накъде да отиде. Към пладне стигнал до малко селце и видял един селянин, който орял нивата си с чифт волове.

Измъчван от глад, Маруф се приближил до орача и го поздравил.

— Добре дошъл! — отвърнал орачът. — Ти да не си султански роб?

— Да — рекъл Маруф.

— Слез от коня да похапнем! — поканил го селянинът.

— С какво ще ме нагостиш, когато не виждам нищо за ядене?

— Все ще се намери нещо. Ей го де е селото. Веднага щети донеса обед, а на коня ти — торба овес.

— А не е ли по-добре да отида аз дотам и да купя храна, та да обядваме заедно?

— В селото няма пазар и не можеш да купиш нищо. Моля те, почакай ме малко, аз скоро ще се върна.

И Маруф слязъл от коня, а орачът изтичал до селото.

Както седял и го чакал, Маруф си рекъл: „Тоя човек си остави работата заради мен. Я да поора аз малко, докато го чакам да дойде.“[186] И той подкарал воловете и започнал да оре, но не щеш ли — ралото се закачило за нещо и животните спрели. Маруф се навел и съгледал златна халка. Разчистил земята наоколо и видял, че халката е закована върху мраморна плоча, голяма колкото воденичен камък.

Маруф напрегнал всичката си сила и отместил плочата — под нея се открила дълбока яма със стълба. Спуснал се Маруф по стълбата и се намерил в широко подземие с четири стаи. Едната стая била пълна със злато, втората — с изумруди, бисери и корали, третата — с бадахшански рубини и сапфири, четвъртата — с елмази. В средата на подземие то имало един сандък от прозрачен кристал, зад чиито стени блещукали невиджани скъпоценни камъни, всеки от които бил голям колкото орех. Върху тоя сандък стояла кутийка от чисто злато.

Маруф пристъпил като омагьосан до сандъка и си рекъл: „Какво ли има в тая кутийка?“ И той отворил кутийката и намерил в нея един златен пръстен, по който били изписани неразгадаеми знаци и заклинания.

Маруф потъркал пръстена и изведнъж се чул глас:

— Тук съм, господарю мой? Какво желаш?

— Кой си ти? — попитал Маруф.

— Аз съм пазител на тоя пръстен и под моя власт се намират хиляди духове, които ме слушат и ми се подчиняват. Сега съм твой роб. Ако ти потрябвам нещо, дори и да си накрай света, потъркай пръстена. Аз ще се явя веднага пред теб и ще изпълня желанието ти!

— Как се каваш? — извикал развълнуван Маруф.

— Името ми е Абу-с-Саадат, а това подземие е съкровищницата на Шедад, сина на ада. Аз бях негов слуга преди смъртта му и тоя пръстен принадлежеше нему.

Поогледал се Маруф наоколо и рекъл:

— Можеш ли да пренесеш горе на земята всички тия съкровища?

— Веднага — отговорил гласът и в същия миг подземие то се разтворило и Маруф се намерил отново сред нивата на селянина.

Безброй красиви юноши изскочили изпод земята със златни кошници и започнали да пренасят съкровищата.

След малко при Маруф се явил самият Абу-с-Саадат и казал:
[187]

— В съкровищницата не остана нищо, господарю мой! Имаш ли някакво друго желание?

— Сложете всички съкровища в сандъци и ги натоварете на мулета! — заповядал Маруф.

И Абу-с-Саадат плеснал три пъти с ръце и тутакси пред него застанали седемстотин роби.

— Нека петстотин от вас се превърнат в товарни мулета, сто да се преобразят в коне със златни седла и накити, а другите сто да станат слуги и пазачи, облечени в най-хубави дрехи!

И както казал Абу-с-Саадат, тъй и станало. След това той разпоредил да донесат сандъци и да натоварят съкровищата на пригответените за път мулета.

— Абу-с-Саадат — рекъл Маруф, — можеш ли да ми набавиш египетски, сирийски, персийски и индийски тъкани — по сто топа от всяка страна?

— Може, но ще трябва да почакаш.

— Колко време?

— До утре сутринта. Още преди да е съмнало, ще ги имаш.

— Добре — съгласил се Маруф и заповядал да му пригответ една шатра.

Когато слугите разпънали шатрата, Абу-с-Саадат наредил да сложат в нея трапеза с всякакви ястия и казал:

— Почивай си тук, господарю, и не се бой от нищо. Моите слуги ще те пазят.

И като казал това, той изчезнал.

Разположил се Маруф в палатката пред сложената трапеза, окръжен от роби, слуги и пазачи.

А в това време бедният селянин дошъл с пълна паница чорба от леща и с една торба овес. Като видял чужденеца и хората около него, селянинът се смутил и поискал да се върне, но Маруф го съгледал и заповядал да го доведат.

— Какво носиш? — попитал го той.

— Нося ти обед и овес на твоя кон — казал селянинът. — Ако знаех, че ти си самият султан, щях да заколя някоя кокошка и да те нагостя, както подобава.

Маруф се засмял и рекъл:

— Аз не съм султанът, а неговият зет. Бяхме се скарали двамата снощи и сега той е проводил пратеници да ме[188] върнат в града, та да се помирим. А ти, щом си донесъл обеда, сядай да се храним заедно!

И Маруф се нахвърлил лакомо върху лещата, а на орача предложил другите ястия на трапезата.

Като изял всичката леща до последното зрънце, Маруф напълнил паницата със злато, подал я на селянина и казал:

— Върви си сега със здраве и когато дойдеш в града, не забравяй да ми се обадиш в палата!

И орачът си отишъл радостен и щастлив у дома, а Маруф пирувал и се веселил до късна нощ.

На сутринта по пътя се задал керван от шестстотин коне и мулета, натоварени с различни тъкани — египетски, сирийски, персийски и индийски. Начело вървял Абу-с-Саадат и пред него се поклащала богато украсена носилка със златовезан заслон.

Когато керванът стигнал до шатрата, Абу-с-Саадат скочил от коня си, влязъл при Маруф и му казал:

— Господарю, заповедта ти е изпълнена! Тук има и една носилка, на която са сдиплени най-скъпите царски дрехи. Премени се в тях, седни на носилката и ни кажи къде да те водим!

— Ще ме заведете в град Ихтиян-ал-Хатан. Но ти ще отидеш там преди мене, ще се явиш при султана като мой пратеник и ще му връчиш писмото, което ще ти дам.

И Маруф написал писмото и Абу-с-Саадат заминал за султанската столица. Явил се той при султана, пожелал му вечна слава, щастие и дълъг живот и рекъл:

— Аз ида от твоя зет, който ти праща това писмо! Султанът взел писмото, разтворил го и прочел: „Пристигам с кервана. Излез и ме посрещни с войска!“

Зарадвал се повелителят на правоверните и веднага заповядал да украсят града, после отишъл при дъщеря си и казал:

— Нося ти добра новина. Маруф пристига с обещаните съкровища и аз отивам да го посрещна.

А в това време Абу-с-Саадат се върнал при Маруф и му съобщил, че предал писмото на султана.

— Да тръгваме! — рекъл Маруф и като се пременил в царските дрехи, изтегнал се на носилката и керванът потеглил към столицата. [189]

По средата на пътя неочаквано се задала отсреща многобройна войска, предвождана от стария султан. Когато войската се приближила, султанът съгледал Маруф в разкошната носилка, облечен в царски дрехи, спуснал се към него, прегърнал го и го благословил.

И шествието влязло тържествено в града. Маруф отишъл в палата и заповядал на Абу-с-Саадат да разтоварят всички съкровища и да ги пренесат в съкровищницата на султана. След това разпоредил да занесат на султанската дъщеря сандъка със скъпоценните камъни и да наградят богато нейните робини и евнуси. Сам той се явил при нея и я дарил с прекрасни дрехи и с невиждани накити.

— Защо ме излъга, че си бил беден обуцар? — засмяла се жена му.

— Исках да те изпитам дали ме обичаш заради богатството — отвърнал Маруф, — но сега се убедих, че твоята обич е искрена.

Като си отпочинал от пътуването, Маруф повикал търговците и щедро им се разплатил — на когото дължал хиляда жълтици, дал две хиляди и по някой топ скъпа тъкан. После събрал просящите и бедняците и започнал да ги обсипва с пари.

Гледал го султанът как пилее богатството и свидливото му сърце се топяло от мъка.

— Какво ще кажеш за тая щедрост? — попитал той везира.

— Не е търговец тоя човек, който не знае цената на парите — рекъл везирът. — Аз ще ти дам един съвет: ще поканиш зетя си на гощавка в градината и аз ще го напия. Когато виното замъти разсъдъка му, той ще ни открие своята тайна.

И двамата се сговорили да повикат Маруф на другия ден в градината.

На следната утрин падишахът влязъл в приемната зала и седнал на престола си.

Неочаквано в залата се втурнали изплашени неколцина коняри.

— Какво има? — попитал султанът.

— О, господарю — извикали в един глас конярите, — тая сутрин, като влязохме в конюшните да нахраним[190] конете и мулетата на Маруф, видяхме, че ги няма! Робите, които ги докараха, са избягали заедно с тях!

— Шестстотин животни и сто роби! Как сте ги изпуснали? Вървете при Маруф и му кажете какво се е случило!

Конярите едва дочакали Маруф да излезе от харема и му разправили за бягството на робите, които отвлекли конете и мулетата.

— Защо дигате такава врява? — засмял се Маруф. — Я си гледайте работата!

Към обед султанът казал на зетя си:

— Искаш ли да обядваме с везира в градината?

— Може — съгласил се Маруф.

И тримата отишли в тихата градина на палата и седнали край сложената трапеза. Наоколо шуртели водоскоци, по клоните на дърветата пеели птици. Слугите носели вкусни ястия, а везирът пълнел чашата на Маруф с омайно вино и възхвалявал неговите добродетели.

По едно време, когато главата на Маруф се замаяла от виното, везирът му рекъл:

— Не съм виждал по-богат и по-щедър човек от тебе. Разкажи ни как си спечелил всички тия съкровища.

И подмамен от лукавото ласкателство на стария хитрец, Маруф разправил цялата си история от край до край, като се похвалил, че притежава вълшебния пръстен.

— Сине мой, покажи ни да видим тоя пръстен! — примолил се везирът.

И Маруф снел пръстена и му го подал.

— Ако го потъркам, ще се появи ли духът?

— Ще се яви.

И везирът потъркал пръстена и изведнъж нечий глас извикал:

— Тук съм, господарю мой! Пожелай каквото искаш, и волята ти ще бъде изпълнена!

Тогава везирът посочил Маруф и казал:

— Грабни тоя негодник и го отнеси в най-далечния край на пустинята, дето той ще умре от глад и жажда!

И духът грабнал Маруф и полетял с него между небето и земята.
— О, Абу-с-Саадат, къде ме водиш? — заплакал султанският зет.

[191]

— Тъй ти се пада, щом не съумя да запазиш пръстена! — отвърнал Абу-с-Саадат и оставил Маруф в най-далечния край на пустинята.

А в това време везирът рекъл на султана:

— Увери ли се сега, че твоят зет е лъжец и измамник?

— Имаш право — съгласил се султанът. — Я дай да видя пръстена!

Но везирът се обърнал гневно към него и казал:

— О, безумнико, как ще ти го дам, когато аз съм вече твой господар.

И като потъркал отново пръстена и духът се явил, той заповядал:

— Нека и тоя глупак отиде там, дето е зет му! Тутакси Абу-с-Саадат дигнал султана и го отнесъл в пустинята при Маруф. Събрали се двамата сред безкрайната пясъчна пустош и започнали да се окайват за своето лекомислие и доверчивост.

А везирът погладил самодоволно бялата си брада, свикал придворния съвет и разправил историята с вълшебния пръстен.

— Ако вие не ме изберете за султан — рекъл той, — ще изпратя всички ви в пустинята, оддето никой не ще се върне.

Нямало що да правят — съгласили се придворните съветници и везирът седнал на султанския престол.

На следния ден той разгласил, че ще се ожени за султанската дъщеря, и заповядал да приготвят разкошна сватбарска трапеза.

Събрали се първенците на угощение, засвирили зурни, задумкали тъпани, започнали се веселби.

Към полунощ везирът отишъл в харема и се явил при султанската дъщеря, която била нагиздена в най-разкошната си премяна. Но когато се приближил до нея, тя се отдръпнала назад и казала с просълзени очи:

— Господарю, нима не виждаш човека, който ни гледа?

— Кой човек? — попитал везирът.

— Тоя от пръстена.

Везирът помислил, че невестата говори за Абу-с-Саадат, засмял се и рекъл:

— Не бой се, това е слугата на пръстена и той е под моя власт!
[192]

— Не, аз се страхувам от духове — промълвила разтреперана султанската дъщеря. — Моля те, свали си пръстена и го остави някъде по-далеч от мен!

Везирът снел пръстена и го оставил на дивана. В същия миг султанската дъщеря се метнала като пантера, грабнала вълшебния пръстен и го потъркала.

Изскочил изневиделица Абу-с-Саадат и попитал:

— Какво ще заповядаш, господарке?

— Хвърли тоя злодей в тъмницата и го окови във вериги! — извикала тя.

И още преди везирът да се опомни и да разбере какво е станало, духът го завлякъл в тъмницата, оковал го и се върнал.

— Къде са баща ми и мъжът ми? — попитала султанската дъщеря.

— На края на пустинята.

— Заповядам ти веднага да ги доведеш!

И Абу-с-Саадат отлетял в пустинята и намерил султана и Маруф, които окайвали злочестата си съдба.

— Спасени сте! — извикал духът и като им разказал какво се случило с везира, дигнал ги и ги отнесъл.

Скоро султанът и Маруф се върнали в палата. Султанската дъщеря ги посрещнала радостно, разшетала се и ги поканила да си хапнат и пийнат, защото и двамата били изгладнели и ожаднели. После тя сложила пръстена на ръката на мъжа си и му каза:

— Пази го като очите си и не го давай никому, за да не те сполети нова беда!

Като минала нощта и настъпило утрото, султанът седнал на престола си и провъзгласил Маруф за везир. Той заповядал да извадят стария везир от тъмницата и да му отрежат главата на големия градски площад за назидание на народа. И султанската заповед била незабавно изпълнена.

След няколко години, когато султанът умрял, Маруф се възкачил на престола и дълго управлявал страната в мир и благоденствие. Султан Маруф не забравил бедния селски орач, в чиято нива намерил вълшебния пръстен, и го направил свой везир и пръв съветник.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.